

KUN FOR MÆND

KUN FOR MÆND

af Christian Monggaard

Ny mammutudgivelse fra Taschen, den ukronede konge af coffee table-bogen, fortæller den fascinerende historie om mandebladets udvikling fra 1900 og frem til slutningen af 70'erne – og den er rigt illustreret

Går man nu om stunder ind i hvilken som helst bladkiosk, får man smasket det hele lige i synet:

Bryster, baller, penis og barberede kvindeskod pryder forsiderne af alverdens magasiner for mænd. Det kan også have sin charme – selv om nogen nok vil mene, at mystikken fordampes, efterhånden som tøjet ryger – men det er bestemt ikke for sarte sjæle.

Og det er i den forbindelse måske ganske klokt at minde sig selv om, at sådan har det ikke altid været.

Før Anden Verdenskrig var det vovet at vise bare ben i mandebladene, i efterkrigsårene fik også maveskindet lov til at optræde bart. Op gennem 50'erne og begyndelsen af 60'erne forsvandt først bh'en, siden trusserne, mens pubeshårene blev retoucheret væk. De blev synlige i midten af 60'erne.

Snart blev det 'sidste' tabu brudt, og eksplisit sex – nærbilleder af arbejdende kønsdele – blev en naturlig del af ethvert mandeblad med respekt for sig selv, i hvert fald hvis det blev udgivet af bladmænd med bare et minimum af økonomisk sans.

Det er denne udvikling i den populære del af mandelitteraturen – fra antydningens kunst til *full frontal nudity* mm. – som Dian Hanson har sat sig for at skildre i sin digre og rigt illustrerede *The History of Men's Magazines*. De to første bind af Hansons fascinerende serie, der udgives af tyske Taschen, dækker fra år 1900 til 1958.

Bind tre og fire, som lige er udkommet, handler om 60'erne henholdsvis over og under bladforhandlerens disk. Og de to sidste bind, som udkommer til vinter, tager 70'erne under kærlig behandling.

I år kan Taschen fejre sit 25 års jubilæum som *coffee table*-bogens ukronede konge.

Forlagets styrke har altid været udgivelsernes billedside, og *The History of Men's Magazines* er ingen undtagelse. Det er intet mindre end fantastisk – og ofte fantastisk morsomt – at blade sig igennem flere årtier af mandeblade og mere eller mindre afklædte kvinder.

Graden af afklædthed hænger naturligvis nøje sammen med tiden og med det land, som bladene er produceret i, og derfor giver Dian Hansons bøger også rig mulighed for at studere udviklingen i det pågældende samfunds moral og tolerance, hvad man må og ikke må, udgavernes fantasifuldhed og skiftende feticher og skønhedsideal.

Der er en verden til forskel på den næsten blufærdige tilbageholdenhed, man lagde for dagen i slutningen af 50'erne, og så det indlysende frisind, der kom til udtryk i løbet af de næste 10 år i takt med, at borgerrettighedsbevægelsen for alvor markerede sig, ungdomsoprøret brød ud, modstanden mod Vietnam tog til, hippierne dyrkede fri sex, og kvinderne tog sagen i deres egne hænder.

Dian Hanson er leveringsdygtig i forholdsvis korte, men informative tekster, der både opdykker udviklingen i det pågældende årti, fortæller om forskellige landes bladindustrier og taler med og portrætterer vigtige skikkelser i mandebladets historie.

En af dem er naturligvis Hugh Hefner, der grundlagde verdens nok mest berømte og levedygtige mandeblad, *Playboy*, i 1953.

Playboy blev forbilledet for andre mandeblade, og op gennem 50'erne prøvede mange udgivere at gøre Hefners kunsten efter. Dog som regel uden det store held, hvilket Dian Hanson blandt andet mener skyldes det tidløse, livsstileorienterede navn:

»Ved at vælge *Playboy* blev han den første til at fokusere på de kvaliteter, som læseren ønskede at besøge i stedet for at fokusere på de kvaliteter, som læseren ønskede, at en kvinde skulle besidde (*Who's Your Pin-Up?*); på en begivenhed (*Hit Show, Peep Show, Picture Show, Carnival*); på humor (*Jest, Laff*); på fysisk aktivitet forbundet med nydelse (*Play, Wink, Titter, Peek, Giggles*); eller på yderligere at malke den trætte, gamle franske kvie (*Paris Models, Paris Nights*).«

Playboy beviste, at læserne var villige til at betale for kvalitet, og tidligere tiders små, billige og gnidret trykte *pulp*-hæfter blev afløst af store, glitrende livsstilsmagasiner med lækre fotografier, seriøse interviews med betydningsfulde personer og artikler om, hvordan man lever det gode liv.

Der kom blade om ben og fødder pakket ind i nylonstrømper, om store bryster og om, hvordan man bliver nudist.

I begyndelsen var disse blade oprigtigt interesserede i at skildre nudismen, men efterhånden blev det bare en dårlig undskyldning for at vise helt nøgne mennesker og således undgå censurlovgivningen.

Dian Hanson har viet bind tre til de mere stuerene og set med nutidens øjne temmelig uskyldige blade, som kunne købes i alle bladkiosker, mens hun i bind fire behandler alle de blade, man skulle i specialforretninger for at

Det kan være svært i dag at sætte sig ind i den pirrende forargelse, som de beskrevne 30-40 år gamle magasinforsider kunne afstedkomme. Men Dian Hanson formår at sætte de forskellige perioder i mandebladenes historie ind i deres kontekst. 'Eldorado' er fra Danmark, 'Kamera' fra Tyskland og Folles de Paris et de Hollywood' fra Frankrig – alle fra 1960'erne
Ill. fra bogen

få – eller bede købmanden finde frem fra baglokalet.

Mandebladene trivedes i både USA og Europa, men efterhånden som 60'erne skred frem, og pigerne smed alt tøjet og optrådte i stadig mere vovede positurer, måtte forhen så betydelige, erotiske stormagter som Frankrig og England overlade scenen til Skandinavien, blandt andet Sverige og Danmark, der var blandt de første til at vise eksplisit sex.

De to sidste kapitler i bind fire af *The History of Men's Magazines* handler om hhv. Sverige og Danmark – Sverige begyndte allerede at udgive nudistblade efter Anden Verdenskrig – og begge kapitler peger i høj grad frem mod 70'erne, hvor især Danmark efter billedpornografiens frigrivelse i 1969 tog teten på det blomstrende marked for regulære pornoblade og -film.

Men inden det kom så vidt, sørgede vi herhjemme for at begave verden med blade som *Starling, French Wildcats, Bunny, Kitten* og *Eldorado*, hvor yppige kvinder poserede udfordrende for den nysgerrige læser.

Bladene var i høj grad rettet mod et internationalt publikum, og Hanson noterer sig, at »København blev Nordeuropas udvalgte pornograf. Det skete med lynets hast (...). I Tyskland, Frankrig, Belgien, Holland og selv Sverige blev danske blade det foretrukne mærke. Det kom ikke nogen overraskelse, at da Berth Milton tvang Sverige til at opgive sin obscenitetslovgivning i 1967, fulgte Danmark lige bagefter, eller at danskerne i 70'erne gik meget længere for at konsolidere deres ry som Europas førende pornografer.«

cmc@information.dk

Dian Hanson: *The History of Men's Magazines* Vol. III: 1960's at the Newsstand, Vol. IV: 1960's under the Counter. Begge 460 s. 39,99 euro. Taschen Verlag

www.taschen.com